

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РСО - АЛАНИЯ

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА № 50 им.С.В.МАРЗОЕВА

"РАССМОТРЕНО"

на заседании МО учителей
осетинского языка и литературы
Руководитель МО
Алеева Ф.И.
Протокол № 1 от 28.08.2023 г.

"СОГЛАСОВАНО"

Заместитель директора по УВР
Шаповалова С.Э.
Приказ № 1 от 05.09.2023 г.

"УТВЕРЖДЕНО"

директор МБОУ СОШ № 50
им.С.В.Марзоева
Буцаев А.Т.

Приказ № 1 от 05.09.2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета

«Родной (осетинский) язык»

для 3 класса

на 2023 – 2024 учебный год

Æмбарынгæнæн фыстæг

Кусæн программæ арæст æрцыд ног стандарты домæнтæм гæсгææмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæст ахуырадон комплекты бындурыл. Ирон æвзагæн лæвæрд цæуы къуыри 2 сахаты (æдæппæт 34 ахуырадон къуырийы-68 сахаты)

Кæд æмæ райдайæн скъола бындур æвæры сывæллæтты алывæрсыг рæстæн, уæд ирон æвзаг ахуыр кæныны хъуыддаг арæст у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- цæмæй ахуырдаутæ кæрæдзиимæ иронау дзурын сахуыр уой, уый тыххæй сын хъæуы сæ раст кæсыны, фыссыны æмæ хъуыды кæныны фæлтæрддзинад фидар кæнын:

- ахуырдауты фысгæ ныхасы рæстыл кусын, грамматикæйы фарстаты сæ зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнын:

- сывæллæтты алывæрсыг хъомыладыл кусын мадæлон æвзаджы фæрцы.

Ахуыргæнæгæн бæрæггонд нысанта сæххæст кæнын хуыздæр бантысдзæн кæсыны æмæ æвзаджы урокты.

Ахуырадон стандартты домæнтæм гæсгæ Уæрæсейы цæрæг алы адамæн дæр йе 'взаджы кад се 'хсæн бæрзонддæр ист æрцæуа. Ирон æвзаджы ахуыргæнджыты размæ æвæрд ис бæрзонд проблемæ - предметы ахуыр кæныны хъуыддаг фæхуыздæр кæнын. Уыцы нысан æнцондæр у райдайæн скъолайы æххæст кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг идея у скъоладзауы ахуыры процессы сæйраг архайæг уæвынмæ сразæнгард кæнын.

Ирон æвзаджы программæйы сæйраг хицæндзинад – скъоладзаутæн комплексон æгъдауæй æвзаджы тыххæй зонындзинæдтæ раттын.

Æвзагзонынады программæйы спецификонхицæндзинæдтæ:

- мадæлон æвзагыл дзурыны нормативон арæхстдзинад: дзырдты растфыссынад æмæ растдзурынад, хъуыдыйæдты арæст æмæ фыссынад.
- лингвистон компетенци: æвзаджы иуæгты системон ахуырад, сæ арæст, зæлынад, фыссынад æмæ ныхасы.
- ныхасы компетенци: ныхас æмбарын æмæ дзы арæхстджынæй пайда кæнын хъуыдыйæдтæ аразгæйæ:
- коммуникативон компетенци: æвзагæй пайда кæнын фæлтæрддзинад ныхасы алыхуызон сферæты (царды, ахуырады, официалон, социалон æмæ культурон) рæзын кæнын
- культурон компетенци:
- лингвокультурологическая (лингвокультурологическая) компетенция: изучение русского языка проводится на основе диалога национальной культуры с русской культурой с целью более глубокого понимания их обеих, а также русского языка и русской речи, созданных на русском языке произведений, для подготовки учащегося к межкультурной коммуникации и для его воспитания как поликультурной личности.

Программæ домæн, цæмæй ахуырдаутæ хицæн кæной мыртæ æмæ дамгъæтæ

Программæ домæн, цæмæйскъоладзаутæ базонотекстысæйрагдæрхъуыдырахицæнкæнын, уацмысымидисхынахæстæйрадзурын, дзырдтынысаниуæгзонын, текстæнйæ аивадон æууæлтæ рахатын; сахуыруойхъуыдыкæнын, рæзасæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгардкæнойчыныгкæсынмæ.

Æвзагзонынадыпрограммаейысәйрагнысан:

- гуырынкæнынуарзондзинадмаæлон æвзагмæ, куыд æппæтиронадæмыкультурæйы æвдисæнмæ;
- ахуырдаутæмирон æвзаджыарæзт æмæ функционалонархайдалысферæты æмæ ситуациызониндзинадтæ рæзынкæнын;

Æвзагзонынадыпрограммаейысәйрагхæстæ:

- ирон æвзагмæ уæлдай ахаст гуырын кæнын, куыд ирон культурæйы аивдæр фæзынд;
- разæнгард кæнын дзургæ æмæ фысгæ ныхасы культурæйы бындурон ахуырмæ,
- раттын зонындзинадтæ ирон æвзаджы нысанти системæй йæ арæз æмæ йæ функцитæ
- зонындзинадтæй практикон æгъдауæй пайда кæнын литаретурон æвзагыл дзургæ æмæ фысгæ ныхасы

Предметы струткурæ

Райдайæн кълæсты ирон æвзаг ахуыр кæнын у лингвистикон ахуырадоы æмæ сывæллæтты ныхасы рæзты фыццаг сæрмагонд этап. Йæ сæрмагондзинад уый мидæг ис, æмæ у æнгом баст у иннæ ахуырадон предметимæ, уæлдай дæр та ирон литературон кæсынадимæ æмæ уырыссаг æвзаг æмæ литературон кæсынадимæ. Иумæ райсгæйæ аразынц иу ахуырадон хай-дилологи.

Фыццагæм къласы ирон æвзаг æмæ ныхасы разтыл куысты бындур у «Абетæ» ахуыр кæныны рæстæг. Дих кæны æртæ хайыл:

1. бацæттæгæнæн рæстæг;
2. дамгъæтæ ахуыр кæныны рæстæг;
3. рацыд æрмæг бафидар кæныны рæстæг.

Ацы хæйттæй алкацийæн дæр лæвæрд цæуы сахæттæ 12с.-бацæттæгæнæн рæстæгæн, 64с.-абетæ ахуыр кæнына æмæ 20с.-кæсын æмæ фыссын ахуыр кæнына.

Кæсын-фыссын ахуыр кæныны сәйраг хæс у: дамгъæтæ фыссын ахуыргæнгæйæ сабиты кæсыныл дæр æфтауын.

Сывæллæттæн, хуымæтæг хуызы сæ графикон æмæ кæсыны навыктæ фидаргæнгæйæ, уæрæхдæр кæны сæ алыварсы дунæмбарынад, хъæздыг æмæ активон кæны сæ дзырдут, рагагъоммæ рæзын, сæ грамматикон –орфографион зонындзинадтæ.

Ног програмæмæ гæсгæ (Юнескойы кафедрæйы проектмæ гæсгæ) афæдзы фæстаг цыппæрæм хайы æвзаг æмæ литературæ хицæн предметы хуызы ахуыр кæнын кәй райдайынц, уымæ гæсгæ сабитæн уæрæхдæр кæнынц сæ дунæмбарынад æмæ хъуыдыкæнынад, хъæздыгдæр кæны сæ ныхасы хъæд æмæ дзырдут.

Сывæллæттæ фыццаг хатт 1-ам къласы базонгæ вәййынц ирон æвзаджы системæ æмæ ныхасы культурæимæ

Предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынад» ахуыр кæныны мидисы рахицæн кæна æн ис ахæм хæйттæ:

- коммуникативон зонындзинадтæ ныхасы сәйраг хуызты: хъусын, дзурын, кæсын æмæ фыссыны;
- æвзаджы мадзæлттæ æмæ сæ пайда кæныны фæлтæрддзинад;
- социокультурон зонындзинадтæ;

- иумæйаг ахуырадон æмæ сæрмагонд ахуырадон зонындзинадтæ.

Ацы цыппар хайæ сæйрагдæр у фыццаг – коммуникативон, уымæн æмæ уый фæрцы сбæрæг кæнæн ис, сывæллон цы базыдта ахуыры алы этапты, уый. Фæлæ цыппар хайы кæрæдзийыл сты æнгом баст, æппарæн дзы никæцийæн ис, уæд хæлд æрцаудзæн ахуырадон предмет «Ирон æвзаг æмæ литературон кæсынады» иудзинад.

Предметон хай «Ирон æвзаджы системæ»

1 хай. «Фонетикæ æмæ графикæ»

- мыртæ æмæ дамгъæтæ кæрæдзийæ иртасын;

- ирон æвзаджы мырты дих зонын (хъæлæсонтæ – цавдон/æнæцавдон, - лæмæгъ/тыхджын, уырыссаг æвзагæй æрбайсгæ; æмхъæлæсонтæ – æмкъай/æнæкъай, зылангон/æзылангон, дывæргонд, уырыссаг æвзагæй æрбайсгæ.)

- дамгъуаты кæрæдзийы фæдыл куыд æвæрд сты, уый зонын.

2 хай. «Орфоэпи»

Скъоладзауы сахуыр кæнын хъæуы:

- ирон литературон æвзаджы æгъдæуттæ зонын, ома ирон æмæ уырыссаг алфавиты уыцы иу дамгъæтæ алыхуызы мыртæ кæй дæттынц, уый зонын (з, с, ц, дз); кавказаг кæй хонæм (хъ,къ,цъ æмæ а.д.), уыцы мырты растдзурынад. Уыдон цæйбæрц хорз бамбарой, уымæй аразгæ уыдзæн сæ аив дзырд.

3 хай. «Дзырды арæзт»

Ахуырдаутæ хъуамæ зоной:

- дзырдтæ уæнгтыл дих кæнын, иу рæнхъæй иннæмæ хæссын;

- адæймагты нæмттæ æмæ мыггæгтæ, уынгты, фосы æмæ æнд. ах. нæмттæ стыр дамгъæйæ фысгæ кæй сты.

4 хай. «Лексикæ»

Скъоладзауы зонын хъæуы:

- дзырдтæ фæрстытæм гæсгæ иртасын (чи? цы?);

- дзырдтæ сæ нысаниуæгтæм гæсгæ иртасын (комкоммæ ахæсгæ);

- дзырдтæм антонимтæ, синонимтæ æвзарын зонын;

5 хай. «Морфологи» (ног чингуытæм гæсгæ)

- номдары грамматикон миниуджытæ иртасын (хауæн, нымæц)

- миногоны грамматикон миниуджытæ иртасын (хауæн, нымæц); миногон номдаримæ бастæй куыд тасындзæг кæны;

Мивдисæджы грамматикон миниуджытæ иртасын (нымæц, афон, цæсгом)

6 хай. «Синтаксис»

Скъоладзауы ахуыр хъæуы:

- ныхас хъуыдыйæдтыл дих кæнын;

- хъуыдыйæдтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ иртасын, - хъæлæсы уагæй раст дзурын;

- хъуыдыйады райдайæн стыр дамгъæйæ фыссын, йæ кæроны та стъæлф æвæрын.

Предметон хай «Орфографи æмæ пунктуаци»

Скъоладзауæн бацамонын:

- растфыссынады æгъдæуттæ (хæрз хуымæтæг хуызы)

- чиныгæй æнæ рæдыдæй чысыл тексттæ фыссын;

- ахуыргæнæджы кастмæ гæсгæ чысыл тексттæ фыссын, рæдыдтыл кусгæйæ сабийæн йæхицæн агурын кæнын йæ рæдыд.

Предметон хай «Ныхасы рæзт»

Сывæллаетты ахуыр кæнын:

- дзырдты бæлвырд тематикон къордтыл дих кæнын;
- фæрстытæм гæсгæ цыбыр радзырдтæ аразын;
- хуымæтæг мидисджын нывтæ æвзарын æмæ уыдонмæ гæсгæ дзургæ сочиненитæ æмæ радзырдтæ аразын;
- æрвылбон архайын иронау аив дзурыныл;
- искæйы ныхасмæ бæстон хъусын æмæ йын раст дзуæппытæ дæттын;
- хи хъуыдытæ дзурын;
- хибарæй лæвæрд текстæн йæ хъуыдымæ гæсгæ сæргонд дæттын;
- хи ныхæстæй цыбыр тексттæ дзурын;
- сфæлдыстадон куыстытæ кæнын.

Азы кæронмæ скъоладзаутæ хъуамæ базоней:

- ✓ æмкъай зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ;
- ✓ æмхъæлæсонты кæрæдзийы ивынад;
- ✓ дзырды хæйттæ;
- ✓ дзырдты растфыссынад разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантимæ;
- ✓ дзырды ахæсгæ нысаниуæг;
- ✓ синонимтæ æмæ антонимтæ;
- ✓ номдар, миногон, мивдисæг;
- ✓ хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрссаг уæнгтæ;
- ✓ хуымæтæг цыбыр æмæ хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ, сæ интонацион арæзт;
- ✓ æрхæцæн нысæнтты хуызтæ хъуыдыйады кæрон;
- ✓ текст аразын;
- ✓ раст æмæ сыгъдæг фыссынады æгъдæуттæ.

Ахуырдаутæ хъуамæ арæхсой:

- ✓ дзырдтæ мырон-дамгъон æвзæрст кæнынмæ;
- ✓ зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ раст фыссын æмæ дзурын;
- ✓ дзырдтæ сæ арæзтмæ гæсгæ æвзарынмæ;
- ✓ разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантæй дзырдтæ аразынмæ;
- ✓ дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ раст дзурын æмæ фыссынмæ;
- ✓ æмуидагон дзырдтæ агурынмæ;
- ✓ ныхасы хæйттæ кæрæдзийæ иртасынмæ;
- ✓ хъуыдыйæдтæ загъды нысанмæ гæсгæ иртасынмæ æмæ сæ раст хъæлæсы уагæй агурынмæ;
- ✓ предметты нæмттæ æмæ æууæлæвдисæг дзырдтæй дзырдбæстытæ аразынмæ;
- ✓ хъуыдыйæдты мидæг дзырдты бастдзинæдтæ бæрæг кæнынмæ;
- ✓ иумæйаг пыланмæ гæсгæ сочиненитæ æмæ изложенитæ фыссынмæ (60-70 дзырды онг);
- ✓ текст фыссынмæ, хæйттыл æй дих кæнынмæ.

Литературæ:

1. Дзампаты Л. Ирон æвзаг 3 кълас, Дзæуджыхъæу, 2015
2. Ирон æвзаджы программæ 1-11-æм кълæстæн, Дзæуджыхъæу, 2014
3. Пагæты З. 1-4 къл. Ахуыргæнинагтæ кæсын- фыссын куыд зонынц, уымæн бæрæггæнæнтæ æвæрыны бæрцбарæнтæ. Дзæудж. 2003

4. Майрæмышъуаты Ф. Дидактикон æрмæг ныхасы рæзтыл кусынæн 1-4-æм кълæсты. Дзæуджыхъæу, 1999

5. Майрæмышъуаты Ф. Дидактикон æрмæг текст æмæ хъуыдыйадыл кусынæн - 4-æм кълæсты. Дзæуджыхъæу, 1997.

№	Сахæтты нымæц	Урочы темæ	Универсалон ахуырадон архайдтытæ	Урочы тип	Равзари наг фарстатæ	Скъоладзауты зониндзинадтæм домæнтæ
		Сæрды мысинæгтæ. Дыккаг къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын.	Зониндзинадтæ райсыныл архайд (познавательные): информаци агурын чиныджы, таблицæты, иллюстрациты, схемæты, компьютеры. Анализ кæнын (сæйраг хъуыды хицæн кæнын, цæмæй арæст у), хатдзæгтæ кæнын фактты бындурыл. Фæзындтæ æмæ факттæ къордтыл дих кæнын. информаци аразын (пъланы, тексты, таблицæйы, схемæйы хуызы).	Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	- Чиныджы арæстимæ зонгæ кæнын. Чиныгимæ кусын зонин: чингуыты хуызтæкæрæдзийæ иртасын(ахуыргæнæн, након, аивадон); чиныджы автор чи у, уый зонин; йæ арæст ын зонин. Хъæугæ темæ куыд ссарæн ис, раиртæстытæ, зæрдылдаринагтæ æмæ æмбарынгæнæн дзырдуатæй куыд пайда кæнын хъæуы. - Тексты æмбарынад. Текст хъуыдыйæдтыл дих кæнын. Хъуыдыйад.	Зонин: чиныджы арæст(цъар, сæргонд, титулон сыф, иллюстраци) Арæхсын: чиныгимæ архайын, зилын æм, хъæугæ æрмæг дзы ссарын
1		Текст. Хъуыдыйад. Дзырд.				
2		Ныхасы хæйттæ сæ фæрстытæм гæсгæ иртасын	Факттæ, фæзындтæ, абстракtonæмбарындтæ кæрæдзийæ барын. Аххосæгтæ агурын æмæ сын хатдзæгтæ кæнын. Ахуыргæнæджы æххуысæй, кæнæ хибарæй ассоциаттæ агурын, модельтæ аразын	Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Предмет, миниуæг æмæ архайдæвдисæг дзырдтæ.	Зонин: ныхасы хæйттæ кæрæдзийæ хицæн кæнын фæрстытæм гæсгæ; Арæхсын: фæрстытæн дзуаппытæ дæттынмæ. Ног дзырдтæй ныхасы пайда кæнынмæ.
3		Мыртæ æмæ дамгъæтæ	Удгоймагон универсалон архайд (личностные):	Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мыртæ.	Зонин: мыртæ дих кæнын Арæхсын: дзырдтæ уæнгтыл дих

			<p>Адæймаджы раконд хъуыддаг адæймагæй хицæн кæнын зонын, алыхуызон ситуациы йын аргъ кæнын зонын.</p> <p>Адæймаджы раконд хъуыддагтæй хорз кæнæ æвзæр рахонæн кæцыйæн ис, уый æмбарын(афтæ хи хъуыддагтæн дæр).</p> <p>Хи хорз, кæнæ æвзæр миниуджытыл сæттын æмæ сæ æмбарын.</p> <p>Дæ райгуырæн бæстæимæ, Уæрæсеимæ дæ цы бæтты, уыцы миниуджытæ зонын æмæ сæдзурын.</p> <p>Дæхи хуызæн чи нæу, ахæм адæмимæ дзурын зонын, æндæр адæмы хæттыты минавæрттæн аргъ кæнын.</p> <p>Иумæйаг хи дарыны æгъдæуттæй пайда кæнын зонын, конфликттæй хи хъахъхъæнын.</p> <p>Алыхуызон ситуациы хи дарыны æгъдæуттæ æвзарын зонын.</p> <p>Хи æвзæр миниуджытæ зонын æмæ сын дзуапп дæттын(хи æфхæрын</p>			<p>кæнынмæ, иу рæнхъæй иннæмæ хæссынмæ.</p>
--	--	--	---	--	--	---

			зонын, искæйы æфхæрд æмбарын дæхи раконд æвзæр хъуыддаджы тыххæй)			
4		Ныхасы рæзтыл куыст	Регулятивон универсалон архайд: Нысан æвæрын, проблемæ агурын æмæ æвæрын (урокæн, проектæн) ахуыргæнæгимæ æмæ хибарæй. Нысан сæххæст кæныны фæрæзтæ агурын къордты кусгæйæ, кæнæ ахуыргæнæджы æххуысæй. Ахуыргæнæджы æххуысæй кæнæ хибарæй архайдæн пълан аразын. Пъланмæ гæсгæ кусын, нысанимæ йæ барын, рæдыдтæ агурын æмæ сæ раст кæнын. Критеритæм гæсгæ нысан сæххæст кæныны къæпхæн сбæрæг кæнын.	Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: рацыд æрмагæй раиртæстытæ; Арæхсын: фæрстытæн дзуаппытæ дæттын, практикон æгъдауæй зонындзинæдтæй пайда кæны.
Сызгæрин фæззæг. Мыртæ æмæ дамгъатæ						
5		Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ	Коммуникативон универсалон архайд: Хи хъуыдытæ искæмæн дзурын, аргументтæ æмæ сæ фактæй æххæст кæнын.	Ног æрмæг	Фæззыгон нывтæ. Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ кæрæдзийæ иртасын	Зонын: хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мыртæ, æмкъай зылангон æмæ æзылангонтæ, Арæхсын:

			<p>Хи хъуыдытæ аивынмæ цæттæ уæвын, контр аргумент тыхджындæр куы рауайа, уæд.</p> <p>Критикон цæстæнгас химæ.</p> <p>Диалогы архайын:</p> <p>Искæмæ хъусын æмæ йæ фехъусын.</p> <p>Æндæр искайы позици æмбарын(тексты авторимæ диалогы цæуын).</p> <p>Алыхуызон хæстæ сæххæст кæныны тыххæй фысгæ æмæ дзургæ тексттæ аразын (хибарæй æмæ ахуыргæнагимæ).</p> <p>Коммуникативон хæстæ сæххæст кæнынаен алыхуызы ныхасы ситуацитæ аразын.</p> <p>Къæйтты,къордты кусын(лидеры, критикы, æххæстгæнаджы ролы).Конфликттæ мынаг кæнын, баныхас кæнын зонын, барын.</p>			<p>Дзырдтæн мырон-дамгъон анализ кæнынмæ.</p>
6		Æмкъай зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ			Æмкъай зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ (в-ф, г-к, дз-ц, гъ-х, з-с, дж-ч) кæраедзийæ иртасын.	<p>Зонын:</p> <p>Арæхсын: мыртæ дыууæ къордыл дих кæнын (зыл æмæ æзыл).</p>
7		Æмхъæлæсон г, к,			Темæмæ гæсгæ	Зонын: раиртæст,

		(кк), къ-йы ивынад дж, ч (чч), чь йæ хъæлæсон ы-йы разæй.				Арæхсын: æнæрæдыдæй фыссынмæ
8		Дæргъвæтин æмхъæлæсонты растфыссынад		Ног æрмæг	Дæргъвæтин æмхъæлæсонты растфыссынадыл бакусын	Зонын: зонын раиртæст, Арæхсын: дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ цы дзырдты ис, уыдон æнæрæдыдæй фыссынмæ
9		Ныхасы рæзтыл куыст		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: темæмæ гæсгæ æнæрæдыдæй фыссын Арæхсын: фæрстытæн раст дзуаппытæ дæттынмæ
10		Дзырды хæйттæ æмæ дзырдарæзт. Кæрон.		Ног æрмæг	Дзырды арæзт, йæ хæйттæ. (æмбарынад) Кæрон (æмбарынад)	Зонын: дзырдарæзт, Арæхсын: дзырдты кæрон, уидаг, разæфтуан æмæ фæсæфтуан бæрæг кæнын,
11		Уидаг. Æмуидагон дзырдтæ.		Ног æрмæг	Уидаг - иумæйаг æмбарынад. Æмуидагон дзырдтæ (раиртæст).	Зонын: раиртæст Арæхсын: æмуидагон дзырдтæ ссарынмæ
12		Уидаг æмæ фæсæфтуан		Ног æрмæг	Фæсæфтуан (раиртæст). Фæсæфтуантæ -æг, -аг, - он, -дон, -джын, сæ нысаниуджытæ.	Зонын: раиртæст, фæсæфтуантæ -æг, - аг, -он, -дон, -джын, Арæхсын: дзырдты фæсæфтуантæ бæрæг

						кæнынмæ
13		Уидаг æмæ разæфтуан.		Ног æрмæг	Разæфтуан (раиртæст) разæфтуантæ æнæ-, æм-, а-, ба-, ра-, æрба-, ны-, с-. Дзырдты растфыссынад.	Зонын: раиртæст, фæсæфтуантææнæ-, æм-, а-, ба-, ра-, æрба-, ны-, с-. Арæхсын: дзырдты фæсæфтуантæ бæрæг кæнынмæ
14		Ныхасы рæзтыл куыст		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: диалог æмæ монолог иртасын Арæхсын: диалог аразынмæ, аив ныхас кæнынмæ
Адæмæн зæхх у сæ дарæг						
15- 17		Уидаг. Фæсæфтуан. Кæрон.		Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын		Зонын: рацыд æрмæгæй фæрстытæн раст дзуаппытæ дæттын Арæхсын: хибарæй хæслæвæрдтæ æххæст кæнынмæ
Мадаелон æвзаг мады ад кæны						
18		Дзырды бындур		Ног æрмæг		Зонын: дзырдарæзт Арæхсын: дзырды бындур сбæлвырд кæнынмæ
19		Ныхасы рæзтыл куыст		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: фæрстытæн дзуаппытæ дæттын рацыд æрмæгæй Арæхсын:
Бинонтæ						
20		Дзырды лексикон нысаниуæг.		Ног æрмæг	Дзырды лексикон нысаниуæг. (иумæйаг æмбарынад)	Зонын: раиртæст Арæхсын: дзырдуатимæ

		Бирæнысаниуæгон дзырдтæ.				кусынмæ
21		Синонимтæ. Антонимтæ.		Ног æрмæг		Зонын: синонимтæ æмæ антонимты иумæйаг æмбарынад Арæхсын: антонимтæ æмæ синонимтæ дзырдлаты ссарынмæ
22		Ныхасы рæзтыл куыст		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: рацыд æрмæгæй практикон æгъдауæй пайда кæнын Арæхсын: текстимæ кусынмæ
Зымæджы нывтæ						
23		Ныхасы хæйттæ Номдар, йæ иумæйаг нысаниуæг.		Ног æрмæг	Æрдз зымæгон. Номдар, миногон, мивдисæг. (иумæйаг æмбарынад) Номдар куыд нихасы хай) иумæйаг æмбарынад), йæ фæрстытæ, йæ ахадындынад,	Зонын: нихасы хæйтты иумæцаг æмбарынад Арæхсын: номдар, миногон, мивдисæг тексты мидæг бацамонынмæ
Хъахъхъæн де нæниздынад						
24		Номдары ивынад нымæцтæм гæсгæ		Ног æрмæг	Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ: иуон æмæ бирæон нымæц.	Зонын: номдартæ нымæцтæм гæсгæ ивын Арæхсын: текстимæ кусынмæ
Уæларвон тыгъдад						
25		Сæрмагонд æмæ иумæйаг номдартæ		Ног æрмæг		Зонын: номдарты дих сæрмагонд æмæ

		Стыр дамгъæ сæрмагонд номдарты				иумæййаг нæмттыл Арæхсын: сæрмагонд номдартæ раст фыссынмæ
Æрдзы фæзындтæ, æрдзы ивæнтæ						
26		Номдарты кæрæтты ивынад æндæр дзырдтимæ бастæй		Ног æрмæг		Зонын:раиртæст Арæхсын: номдарты кæрæттæ раст ивын фæрстытæм гæсгæ
27		Ныхасы рæзтыл куыст Изложении		Рефлекси. Контролон урок.	Изложени фыссыныл куыст	Зонын:тексты арæзт Арæхсын: хи ныхæстæй текст ныффсынмæ
Мæргъты цардæй						
28		Миногон, йæ иумæйаг нысаниуæг		Ног æрмæг	Миногон куыд ныхасы хай, йæ иумæйаг нысаниуæг, йæ фæрстытæ.	Зонын: миногони тыххæй иумæйаг æмбарынад Арæхсын: миногонтæ хицæн кæнынмæ æндæр ныхасы хæйттæй
Цæрæгойты цардæй						
29		Миногонтæ сæ æууæлтæм гæсгæ иртасын		Ног æрмæг	Миногон йæ ууæлтæм гæсгæ къордтæ кæнын.	Зонын: миногонты дих се ууæлтæм гæсгæ Арæхсын: миногонтæй сæ нысанмæ гæсгæ раст пайда кæнынмæ ныхасы
30		Сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ		Ног æрмæг	Сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд	Зонын: раиртæст Арæхсын:

		ныхмæвæрд миногонтæ			миногонтæ	миногонтæй пайда кæнынмæ ныхасы
Æрцыд, ныллæууыд уалдзæг						
31		Мивдисæг, йæ иумæйаг нысаниуæг		Ног æрмæг	Мивдисæг куыд ныхасы хай. Йæ иумæйаг нысаниуæг, йæ фæрстытæ, йæ ахадындзинад нæ ныхасы.	Зонын: раиртæст Арæхсын: фæрстытæн раст дзуаппытæ дæттынмæ
32		Мивдисæджы ивынад нымæцтæм гæсгæ		Ног æрмæг	Мивдисæджы ивынад нымæцтæм гæсгæ.	Зонын: раиртæст Арæхсын: мивдисджытæ нымæцтæм гæсгæ ивынмæ, кæрæттæ раст дзурынмæ
33		Мивдисæджы ивынад афонтæм гæсгæ		Ног æрмæг	Мивдисæджы ивынад афонтæм гæсгæ	Зонын: мивдисæджы афонтæ Арæхсын: мивдисджытæ афонтæм гæсгæ ивынмæ
Иры номдзыд лæгтæ						
34		Мивдисæджы æбæлвырд формæ		Ног æрмæг	Мивдисæджы æбæлвырд формæ фæсæфтуан -ын- имæ. Растфыссынад.	Зонын: раиртæст Арæхсын: мивдисджыты кæрæттæ æбæлвырд формæйы раст фыссымæ
Адæмон сфæлдыстад						
35		Сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд мивдисджытæ		Ног æрмæг		Зонын: раиртæст Арæхсын: сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд

						мивдисджытæй пайда кæнынмæ дзургæ æмæ фысгæ ныхасы
36		Ныхасы рæзт		Рефлекси. Контролон урок.		Зонын: текстимæ кусын Арæхсын: фæрстытæм гæсгæ раст дзуаппытæ дæттынмæ текстæй пайда кæнгæйæ
Нæ уарзон райгуырæн бæстæ.Хъуыдыйад						
37		Хъуыдыйады хуызтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ	.	Ног æрмæг	Хъуыдыйады тыххæй æмбарынад. Таурæгъон, фарстон æмæ хъæрон хъуыдыйæдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйады кæрон.	Зонын: раиртæст Арæхсын: хъуыдыйæдтæ хъæлæсы уагмæ гæсгæ иртасын
Мæ райгуырæн бæстæ - Ирыстон Алани						
38		Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ		Ног æрмæг	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Сæйрат æмæ зæгынаджы къордтæ.	Зонын: раиртæст Арæхсын: хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ бæрæг кæнынмæ
39		Хъуыдыйады фæрссаг уæнгтæ фæрстытæм гæсгæ иртасын		Ног æрмæг	Хъуыдыйады фæрссаг уæнгтæ сæ ахадындынад.	Зонын: раиртæст Арæхсын: хъуыдыйады фæрссаг уæнгтæ бæрæг кæнынмæ
Хъæууон царды нывтæй						
40		Хуымæтæг цыбыр æмæ хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ		Ног æрмæг	Хуымæтæг цыбыр æмæ хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ. Сæ растфыссынад, æрхæцæн нысæнттæ.	Зонын: раиртæст Арæхсын: хуымæтæг цыбыр æмæ хуымæтæг даргъ

						хъуыдыйæдтæй пайда кæнынмæ.
Уæлахизы бон						
41		Хъуыдыйады мидæг дзырдты кæрæдзиуыл бастдзинад	.	Ног æрмæг	Хъуыдыйады мидæг дзырдты кæрæдзиуыл бастдзинад. Хъуыдыйады дзырдты хсæн семантикон ахастытæ (синонимон, антонимон, тематикон). Тексты дзырдты кæрæдзиуыл бастдзинад.	Зонын: раиртæст Арæхсын: хъуыдыйæдты мидæг дзырдтæ кæрæдзиуыл бæттынмæ фæрстыты руаджы
42		Ныхасы рæзтыл куыст		Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын		Зонын: текстимæ кусын Арæхсын: практикон æгъдауæй рацыд æрмæгæй пайда кæнынмæ
43		Рацыд æрмæгыл афæлгæст		Рефлекси. Контролон урок.		Рацыд æрмæг фæлхат кæнын; фæрстытæн дзуаппытæ дæттынмæ; контролон куыстытæ æххæст кæнынмæ